

Mette Frederiksens tale ved Socialdemokratiets årsmøde

Taler

Mette Frederiksen
Formand for Socialdemokratiet

Dato

12. september 2026

Sted

Aalborg kongres- og kulturcenter,
Aalborg

1 Kære alle.

For et par uger siden var jeg forbi Tønder Festival.

5 Torsdag aften var jeg i et propfyldt koncerttelt med glade danskere og live karaoke, hvor en kvinde kom hen til mig og sagde noget i retningen af:

”Det er helt vildt, så meget du ligner Mette Frederiksen!”

10 Jeg bedyrede, at jeg sådan set er Mette Frederiksen.

Det havde hun lidt svært ved at forstå. Hvorefter hun udbrød:

”Du ser ellers så gammel ud på billeder”.

15

Og det er vel egentlig en form for compliment.

Lidt som dengang en anden sagde til mig: ”Du er meget sødere, når man møder dig i virkeligheden”.

20

Jeg mener – det er trods alt værre, hvis det var modsat!

Og ja, I griner nu – men når jeg står her og ser ud på jer, vil jeg til gengæld sige, at aldersgennemsnittet her i salen faktisk minder meget om Tønder Festival!

25

* * *

Nogle gange er det – om ikke sundt, så i hvert fald nødvendigt – at ens

30 selvforståelse bliver udfordret.

Det gælder som mennesker. Og det gælder som samfund.

For 25 år siden blev de første resultater af 15-åriges færdigheder i OECD-lande
35 offentliggjort. Den såkaldte PISA-undersøgelse.

Det sendte chokbølger gennem Danmark.

Vi troede dengang, at det danske skolesystem var blandt de bedste i verden. Det
40 var det ikke.

Vi lå omkring gennemsnittet.

PISA-undersøgelsen var med til at igangsætte en lang række forandringer af
45 skolen, og Danmark var ét af de lande, hvor resultaterne fik den største
betydning for den førte skolepolitik.

Der blev indført bindende mål, nationale test, elevplaner.

50 Længere skoledage, så kortere skoledage.

Mere undervisning i dansk og matematik, nye arbejdstidsregler, flere timer med
to voksne.

55 Forsøg med inklusion – ofte fejlslagne.

Milliardinvesteringer. Og stigende store udgifter til specialundervisning.

Vi har prøvet stort set alt for at løfte det faglige niveau.

60

Og måske derfor var den nye PISA-undersøgelse så nedslående:

Resultaterne i læsning, matematik og naturfag er de dårligste nogensinde.

65 Ser man på de sidste ti år. Så svarer det til, at danske 15-årige har mistet to
læringsår i både læsning og matematik.

70 Det betyder – groft sagt – at dem, der i dag forlader 9. klasse, læser og regner på niveau med dem, der for ti år siden gik i 7. klasse.

Det er helt forfærdeligt. Det er et svigt af danske børn. Og globalt. Er det her virkelig farligt.

75 Vesten taber. Østen vinder. Mange lande i Vesteuropa har oplevet markante fald. Det er en læringskrise. Det er en læsekrise. Og det risikerer at blive en krise for vores civilisation.

80 Jeg tror, alle ved, at vi ikke kan nøjes med at gøre bare én ting. Der skal noget nyt til. Der skal noget gammelt til. Og noget af det, vi allerede har sat i gang, skal vi have mere af.

I gennem de seneste mange år er hierarkier i vores samfund nedbrudt. Faste rammer er mange steder blevet mere flydende. Har det kun gavnet vores børn?
85 Jeg tror det ikke.

Derfor tror jeg, vi har fat i noget af det rigtige, når vi giver friheden, ansvaret – og dermed også autoriteten – tilbage til skolelederne og lærerne.

90 Væk med de tusindvis af mål, der har detailstyret skolen fra Christiansborg og helt ud i klasseværelset.

Jeg tror, vi har fat i noget af det rigtige, når vi har indført juniormesterlære og givet skoletrætte unge en anden og meget mere praktisk afslutning på deres
95 skolegang.

Og jeg er sikker på, at vi har fat i noget af det rigtige, når vi i de her år sender hundredetusindevis af rigtige, fysiske bøger ud til skolerne.

100 Er det nok? Nej.

Noget af det, regeringen netop har foreslået – det er et totalforbud mod mobiltelefoner i skolen og en styrket indsats for at sikre ro i klasseværelserne.

105 Er det så nok? Nej.

Men også det vil forhåbentligt gøre en forskel.

- 110 Ligesom det ubetinget er positivt, at der i de her uger – for første gang i en del år – er flere unge, der starter på læreruddannelsen.

Til jer vil jeg gerne sige: Tak!

- 115 I har valgt at uddanne jer til at give vores børn de kundskaber og færdigheder, som gør det muligt for dem at forme deres egne liv.

Meget mere meningsfuldt bliver det i min verden ikke.

- 120 Det er også derfor, jeg selv drømmer om at undervise i folkeskolen, den dag jeg ikke længere er statsminister.

Men... Hvis I er med på den – så bliver jeg.

- 125 Jeg vil bruge mit politiske virke. I den her valgperiode – og i den næste, hvis vi igen får vælernes opbakning til at lede landet.

- 130 På at gøre alt hvad jeg kan. For at alle børn og unge bliver dygtigere, klogere og mere vidende. Så alle i det her land kan skabe sig selv det liv og den tilværelse, man ønsker.

* * *

Den opgave, vi står over for.

135

Det er ikke en, der kun løses af skolen – eller kun i skolen.

For skolen er et spejl på vores samfund. Og det er på tide, at vi vender spejlet om og ser det store billede:

140

At vi er oppe imod meget stærke kræfter, der er i gang med at underminere vores demokratier, vores sammenhængskraft, vores vedholdenhed og noget så banalt som vores evne til at koncentrere os.

- 145 Det er vores børn, der lige nu betaler prisen.

Men det er hele vores samfundsmodel, der risikerer at blive taberen.

150 Jeg taler selvfølgelig om tech-giganterne. Alt inklusiv.

Udbredelsen af skærme helt fra vores børn er små, afhængigheden af sociale medier, forråelsen af den offentlige samtale og nu en potentiel ukontrolleret udbredelse af kunstig intelligens.

155

For selvfølgelig får vores børn sværere ved at læse, når TikTok fastholder deres opmærksomhed.

160 Selvfølgelig får børn og unge sværere ved at håndtere kunstig intelligens, når det udbredes i deres liv, inden deres egen intelligens overhovedet er udviklet.

Og selvfølgelig bliver det sværere at indgå i et fællesskab med andre mennesker, når man er vant til, at skærmen opfylder alle ens egne behov med det samme.

165 Vi bliver nødt til at forstå, at smartphonen gør os afhængige. Stjæler børnenes barndom.

Og derfor er vores politiske arbejde de kommende år ikke helt enkelt.

170 Vi skal løse de problemer danskerne oplever. I jeres liv – og i jeres hverdag.

Igennem de senere år er det blevet alt for dyrt at handle ind. Krige og konflikter har gjort fødevarer og energi markant dyrere. Det rammer alle. Men det rammer især jer, der har mindst.

175

Derfor har vi fjernet elafgiften i de her år. Vi har givet skattelettelser. Vi har hævet ældrechecken og kørselsfradraget. Vi har sendt en fødevarecheck ud. Og vi har indført lønløftet.

180 Nu gør vi klar til næste skridt: Vi skal sætte skatten ned på mad.

Derfor halverer vi momsen på fødevarer. Fjerner den helt på frugt og grønt.

Så maden bliver billigere for alle i vores land.

Vi vil også sikre en bedre økonomi for de pensionister, der har mindst. Jeg tror ikke, det er sket før i det omfang. 1.000 kr. mere om måneden vil mange pensionister få oveni deres folkepension.

190

Det er på mange måder politik, som vi kender det:

Vi sætter penge af. Laver ny lovgivning. Det tager noget tid. Men det virker.

195

Og jeg er ganske tryk ved. At når vi møder vælgerne om fire år. Så kan momsnedsettelsen tydeligt mærkes og ses på priserne i supermarkedet.

Det er langt sværere at genvinde magten over en udvikling, der lige nu river og flår i os fra alle sider.

200

Og mens mange i Silicon Valley går på arbejde og udvikler nye modeller for, hvordan de kan stjæle børns opmærksomhed. Så beskytter de samtidig deres egne børn mod den nye teknologi.

205

Mens Kina har rullet TikTok udover hele verden. Så regulerer de det selv meget hårdere end vi gør.

Og selvom vi i vesten stadig mere tydeligt kan se sammenhængene:

210

Mellem udbredelsen af mobiltelefoner og stigningen i børn og unges mistrivsel.

Mellem algoritmerne på sociale medier og den stigende polarisering.

215

Og mellem sammenblandingen af penge, tech og politisk magt – og de åbenlyse forsøg på at splitte Europa og styrke den yderste højrefløj.

Så er vi lige nu bagud.

Men I kender mig.

220

At noget er svært. Gør mig kun mere opsat på at tage kampen op.

Vi skal have lavet internationale spilleregler. Vi har tænkt os at tage kontrollen

225 tilbage.

Jeg taler ikke for, at vi skal stoppe udviklingen og skrue tiden tilbage.

230 Den eneste gang, jeg selv skruer tiden tilbage, det er, når vi overgår til vintertid.

Og jeg ved også godt, at det her. Det er ikke noget, Danmark kan klare alene.

Vi kan til gengæld noget andet: Vi kan gå forrest. Og få de andre med.

235 Det gør vi på udlændingepolitikken i Europa. Og det gør vi i forsvaret for Europa.

Fra første dag i russernes krig mod Ukraine har vi vidst, at det her ikke handler om et enkelt europæisk land.

240

Jo, det er på brutal vis ukrainerne, der betaler prisen. De civile ofre. Og de unge, der dør på slagmarken i kampen for Europas frihed.

245 Men for Rusland handler det her om at opbygge et imperium. Et Stor-Rusland. De angriber. De opruster.

Og med sabotage, destabilisering og angrebsplaner mod virksomheder og kritisk infrastruktur.

250 Forsøger de nu at true os andre til tavshed. Til at stoppe donationerne. Til at give op.

Det kommer aldrig til at ske!

255 Europa skal kunne forsvare sig selv.

Og jeg er stolt af, at vi går foran i oprustningen af både vores eget land, og det kontinent vi tilhører.

260 På samme måde i udlændingepolitikken.

* * *

265 I løbet af det seneste år er det lykkedes Danmark – i tæt samarbejde med Italien
– at samle europæisk opbakning til en ny fortolkning af den europæiske
menneskerettighedskonvention.

Nu skal det først og fremmest være befolkningerne – og ofrene – der beskyttes.
270 Ikke gerningsmanden.

Kort sagt: Det skal være nemmere at udvise kriminelle udlændinge.

Det har vi talt om i mange år. Nu sker det.

275

For nylig vedtog et bredt flertal i Folketinget så udvisningsreformen.

Den betyder, at hvis en udlænding begår alvorlig kriminalitet som grov vold og
voldtægt og idømmes mindst et års fængsel. Så er det klare udgangspunkt nu, at
280 de skal sendes ud. Uanset hvilken tilknytning de ellers har til Danmark.

Nu er vi i fuld gang med den næste opgave:

Et udrejsecenter udenfor Europa. Så vi kan sende afviste asylansøgere ud af
285 Danmark.

Det glæder jeg mig til at kunne fortælle mere om. For vi er langt i arbejdet
sammen med andre europæiske lande.

290 Den store indvandring har gjort vores samfund mere usikkert, mere utrygt.

Så vi skal stå fast. Ingen flygter for sjov, og mennesker i nød skal hjælpes. Men
ingen skal ulovligt kunne hverken gå eller svømme ind over den europæiske
grænse. Kriminelle udlændinge skal kunne smides ud. Og dem, der er her, skal
295 selvfølgelig opføre sig ordentligt.

Og det er der heldigvis mange, der gør. Og hvor må det være trættende for jer, at
de andre ødelægger det for os alle sammen.

300 Dig, der er en moderne mand, som ikke slår dine børn. Som ikke tvinger din
datter til hverken at gå med tørklæde eller blander dig i, hvem hun er kæreste

med.

305 Dig, der er muslim, som aldrig kunne drømme om at sympatisere med
terrororganisationer eller sharialovgivning.

Dig, der er 18 år, har etnisk minoritetsbaggrund, og som drømmer om at blive
politibetjent.

310

Hvor må I være trætte af imamer, der efterhånden er mere reaktionære, end det
man hører i mange moskeer i Mellemøsten.

Og hvor må I være trætte af unge, der udøver den dominanskultur i Danmark,
315 som jeres egen familie er flygtet fra.

Sig fra. Bland jer. Vis I er de fleste.

Den pige, der vender de reaktionære kræfter ryggen. Vi har din ryg.

320

Et stærkt Danmark kræver sammenhængskraft og det kræver, at vi tør stå op for
vores danske værdier.

Efter mange år med socialdemokratisk ledelse er der nu langt bedre styr på
325 antallet, der kommer hertil. Og vi ved, at vi samtidig har et ansvar for at hjælpe i
verdens brændpunkter. Så færre flygter eller sætter livet på spil i håbet om en
bedre fremtid.

Derfor fastholder regeringen Danmarks udviklingsbistand på FN's målsætning.
330 Som nu kun et ud af fire lande i verden.

Og den grundlæggende ide: At vi selv bestemmer, hvor mange der kommer
hertil. Fordi vi så i stedet kan hjælpe flere og mere i nærområderne, end vi kan i
vores egne samfund.

335

Det foreslog vi første gang for knapt ti år siden.

Dengang stod vi ret alene om synspunktet. Nu er der bred europæisk
opbakning.

340

* * *

Når det kan lykkes at flytte tyngdepunktet i europæisk udlændingepolitik.

345

Så kan det også lykkes at indføre den nødvendige regulering af tech-giganter og af kunstig intelligens.

Om det er aldersgrænser på sociale medier, forbud mod algoritmer der skaber afhængighed eller øget skattebetaling fra tech-giganter.

350

Jeg er tilhænger af det hele. Og jeg afviser ingen forslag.

Lad os vende lovgivningen om.

355

I dag kan man f.eks. ikke bare købe medicin, som ikke er godkendt af myndighederne. Mange kemikalier i bl.a. legetøj er forbudt. Og fødevarer skal leve op til en række krav – og bliver i øvrigt kontrolleret.

360

Det skal også gælde for tech-giganterne.

Så de på forhånd skal dokumentere, at deres platforme ikke skader vores børn. I stedet for, at man først bagefter – når skaden er sket – skal forsøge at gøre et ansvar gældende.

365

Og det er ikke urimeligt at kræve.

At når europæiske virksomheder og pensionsselskaber investerer milliarder i firmaer, der beskæftiger sig med kunstig intelligens. At udviklingen så også sker på en måde, der er foreneligt med vores demokratier.

370

Men vi har ikke meget tid.

Én af de ting, der adskiller udviklingen af kunstig intelligens fra for eksempel industrialiseringen og digitaliseringen af vores samfund.

375

Selvom det også gik hurtigt. Så er det for intet at regne mod den hastighed, vi oplever nu.

I mange lande – de nordiske især – lykkedes det at tøjle kapitalismen. Ud fra devisen; at markedet er en dygtig tjener, men en elendig herre.

385 Men det skete på et tidspunkt i vores historie, hvor vi opbyggede vores demokratier og institutioner. Herhjemme og internationalt.

390 Nu er en – om muligt – endnu mere omkalfatrende forandring i gang. På et tidspunkt, hvor den internationale verdensorden brydes ned. Hvor autokratier vinder frem.

Der – som med alt andet – skal vi finde de rigtige balancer.

395 Brugt rigtigt, kan kunstig intelligens for eksempel hjælpe os med at kurere sygdomme hurtigere og bedre end vi nogensinde troede var muligt.

Brugt rigtigt, kan det blive et værktøj, der gør os mere produktive.

400 Men lige nu risikerer det at blive en teknologi, som mest af alt bare erstatter menneskers arbejde, og som får uligheden til at eksplodere.

Læg dertil de enorme energiresourcer, der skal til for at drive datacentre rundt om i verden. Eller den betydning kunstig intelligens kan få for flere og mere avancerede cyberangreb i en verden, der i forvejen er mere og mere usikker.

405 Jeg bilder mig ikke ind, at jeg har alle svarene.

Men skal vi ikke love hinanden, at vi også denne gang står fast på vores samfundsmodel og finder en vej igennem det, der kommer alle til gavn?

410 * * *

Alvoren står i hvert fald lysende klart.

415 Derfor fylder kunstig intelligens også i regeringsgrundlaget.

Nu er det også et ret langt regeringsgrundlag...

Sådan må det være, når fire partier skal nå til enighed.

420

Jeg vil gerne takke Pia Olsen Dyhr, Martin Lidegaard og Lars Løkke Rasmussen for forhandlingerne på Marienborg.

425

Det tog lidt tid. Blandt andet fordi Lars også skulle dele de her GOAT t-shirts ud undervejs. Jeg fik aldrig en selv. Men har forstået, at det er et billede af en ged og Lars Løkke.

Undervejs i forhandlingerne afprøvede han som bekendt, om der kunne dannes en anden regering.

430

Det gav mig tid til at læse lidt op på geden.

Den er – står der et sted – ofte misforstået som et meget besværligt dyr.

435

Faktisk er geden et flokdyr, der aldrig skal gå alene. Den knytter derimod livslange relationer.

Og så er den meget svær at hegne ind.

440

Men...

Det lykkes nu Socialdemokratiet at danne regering igen.

For tredje gang!

445

Det forpligter.

Jeg har stået på den her talerstol – som statsminister – i 2019, efter et valg hvor vi gik tilbage, men vandt regeringsmagten.

450

Jeg har stået på den her talerstol – som statsminister – i 2022, efter det bedste valg i mange år, hvor vi både gik frem og genvandt regeringsmagten.

455

Nu står jeg her – som statsminister – i 2026, efter at vi fik et dårligt valg. Vi gik tilbage, men vi genvandt regeringsmagten.

Jeg er ikke tilfreds med det valg.

460 Min opgave som statsminister er at lede vores land og vores regering. Men jeg vil
også gøre, hvad jeg kan for at lede os tilbage. Til nogle af jer, vi er kommet for
langt væk fra.

Den proces har vi nu sat i gang.

465

For vi er – og vi vil være – et bredt folkeparti. Et parti for hele landet. For ung og
for gammel. For dig, der har. Og dig, der ikke har nok.

Vi skal hver eneste dag gøre os fortjente til tilliden fra danskerne.

470

Det kræver meget af os. Det er vi parate til. Det er jeg parat til.

* * *

475 Allerede i min første kongrestale som statsminister. For nu syv år siden. Der gav
jeg et løfte.

Jeg sagde – og ja, nu citerer jeg så mig selv fra 2019:

480 ”I kommer ikke til at høre en socialdemokratisk undervisningsminister påstå, at
alt er godt i folkeskolen.

Meget er godt, ja. Men vi vil være vores egen største kritiker. Når noget ikke
fungerer godt nok. Så forsvarer vi det ikke bare.”

485

Det var i øvrigt samme kongres, hvor Arne Juhl fra Haderslev var med.

Måske kan I huske ham?

490 I vores første regeringsperiode indførte vi retten til tidlig pension.

I vores næste regeringsperiode der stadfæstede vi den henover den politiske
midte.

495 Og nu – i vores tredje regeringsperiode – forbedrer vi retten til tidlig pension.
Ydelsen bliver højere. Og perioden bliver udvidet.

Præcis som vi gik til valg på.

500

Selvfølgelig tager vi bestik af den parlamentariske virkelighed, vi er i.

Der er forskel på en ren socialdemokratisk regering, på den første brede regering i 40 år og nu på en regering forankret i centrum-venstre.

505

Retten til tidlig pension, opgøret med Blackstone, udflytning af uddannelser, forhøjede dagpenge for danske lønmodtagere og hele corona-håndteringen havde næppe kunnet lade sig gøre uden den manøvredundtighed, som var mulig med kun Socialdemokratiet i regering.

510

Den grønne trepart, frisættelsen af den offentlige sektor, den omfattende oprustning, en mere praktisk uddannelsespolitik og de store, holdbare reformer af sundhedsvæsenet og ældreområdet. Det havde næppe kunnet lade sig gøre uden en regering hen over midten.

515

Og det vi nu lægger op til. Med en massiv satsning på elektrificering og vedvarende energi, bedre dyrevelfærd og drikkevand, udbygningen af vores velfærdssamfund med gratis tandpleje og et nyt balancepunkt i den økonomiske politik, hvor vi forbedrer virksomhedernes konkurrenceevne og samtidig bekæmper den stigende ulighed.

520

Det ville næppe kunne lade sig gøre i en anden regeringskonstellation og med et andet parlamentarisk grundlag, end det vi har nu.

525

Og i den forbindelse: Tak til Enhedslisten og til Alternativet for på hver jeres måde at stå fast på det, der især betyder noget for jer.

Jeg glæder mig til samarbejdet!

530

Samtidig løber der en rød tråd gennem alle tre regeringer:

Det brede politiske samarbejde i Folketinget.

Investeringerne i vores velfærdssamfund.

535

Den stramme udlændingepolitik.

Opgør med centraliseringen.

540

En ambitiøs indsats for vores klima og miljø.

Og en ansvarlig økonomisk politik.

545 Alt det har ligget fast fra første dag, vi gik ind i regeringskontorerne. Og det er kun blevet mere ambitiøst, for hver dag der er gået.

* * *

550 Jeg sagde tidligere, at regeringsgrundlaget er langt. 77 sider for at være helt præcis. Og jeg har egentlig lyst til at uddybe det hele, for jeg synes simpelthen, der er så meget god politik!

Men tiden tillader det næppe.

555

Så lad mig i stedet fremhæve to emner.

Velfærds kriminalitet. Og dyrevelfærd.

560 Velfærds kriminalitet først.

Og hvad er så det?

565 Ja, det er noget så kynisk som at misbruge de tilbud, vi blandt andet giver de unge, der har svært ved at finde deres plads i livet.

Igennem mange år har den type offentlige tilbud været suppleret af private tilbud. Mange steder en kærkommen tilføjelse. Men – for der er stort men.

570 Jeg mener, at tiden er inde til at diskutere, om det er gået for vidt.

Det vi kalder det specialiserede socialområde har oplevet en markant stigning i udgifterne over de senere år.

Jer, der har jeres daglige gang i lokal politik. Jeg kan næsten høre, hvor meget I nikker.

580 Efterspørgslen efter private botilbud er steget. Det har betydet, at nye – såkaldte aktører – har set dagens lys. Og det skal jeg da lige love for!

Bandemedlemmer. Narkodømte. Islamisk radikaliserede. Andre kriminelle og almindelige plattenslagere.

585 De har nu fundet deres vej ind i vores velfærdssamfund.

Nogle er ejere af botilbud. Andre er ansatte.

590 Og jeg tør godt sige, at mange af dem ikke har nogen synderlig socialpædagogisk indsigt – eller indsigt i det hele taget. Udover at stjæle penge fra fællesskabet.

I Sverige er privatiseringen af den form for sociale tilbud mere udbredt end herhjemme. Det er gået så galt, at det svenske KL vurderer, at kriminalitet på velfærdsområderne nu er mere givende end salg af narko!

595

Det hverken kan eller vil vi acceptere. Det skal stoppes. Og det er uanset, om det finder sted på botilbud eller i flextrafik, som der senest har været et eksempel på.

600 Derfor vil regeringen skærpe straffene for arbejds- og velfærds kriminalitet.

Men vi er nødt til at have en diskussion, der går videre end det.

605 For hvorfor er det egentlig, at det skal kunne lade sig gøre at tjene styrtende med penge på de mest udsatte mennesker i vores samfund?

Jeg er ikke tilhænger af, at det offentlige skal drive alt. Private aktører er velkomne. Det lægger vi også op til med ældre reformen.

610 Men kan en udvidet mulighed for private og for offentlige og private partnerskaber kombineres med en form for profitloft? Det bliver vi nødt til at diskutere.

615 For hvis man driver et bosted. Eller et herberg. Eller for den sags skyld et hvilket
som helst andet velfærdstilbud. Så skal det primære mål jo være at hjælpe
mennesker.

* * *

620

Et andet område, hvor vi også skærper kontrollen.

Det handler om dyrevelfærden i det her land.

625 Og uden at det her nu skal udvikle sig til at blive en hel biologitime.

Så gælder det også for grisen, at den er et meget socialt dyr. Og faktisk et af de
mest intelligente dyr, vi har.

630 Og man må jo give den. At selvom den hverken kan stemme eller skrive. Så
lykkes det alligevel for grisen at blive en central del af valgkampen – og tak for
det.

635 Ét af de udtryk, vi alle sammen stiftede bekendtskab med. Det er begrebet
ekstremavl.

Det dækker over, at selvom en so har 14-16 patter. Så er den moderne so avlet til
at fare i gennemsnit 20 pattegrise.

640 Det betyder selvfølgelig, at hele det lille kuld ikke kan die hos deres mor.

Samtidig bliver nogle mast ihjel, fordi pladsen er for trang. Mens andre er for
svage til at kunne klare sig.

645 Med det resultat. At 25.000 pattegrise dør – hver eneste dag – i danske
svinestalde.

Det skal vi gøre noget ved.

650 Med regeringsgrundlaget lægger vi op til at forbyde ekstremavl.

Og når den ansvarlige minister på området – Christian Rabjerg Madsen – ikke

håndterer larven fra helvede, ulve eller en ny kvælstofregulering.

655

Så er han i gang med at forberede de nødvendige opstramninger af dyrevelfærden.

660

Det er faktisk allerede sådan i dag, at for eksempel rutinemæssig halekupering er forbudt. Alligevel får flere end 9 ud af 10 grise klippet deres haler af.

Det er jo helt forkert.

665

Jeg ved godt, at alt det, vi lægger op til, vil kræve en stor omstilling af dansk svineproduktion.

På et tidspunkt, hvor mange andre forandringer også skal lykkes i landbruget.

670

Og der er en dobbelthed i det her, som vi skal være i stand til at favne.

For på den ene side er der nødt til at ske noget nu.

675

Vi skal rette op på vandmiljøet. Vi skal have fiskene og livet tilbage i vores fjorde. Og vi skal sikre danskerne rent drikkevand.

Blandt andet derfor er den nye regulering af landbrugets udledning af kvælstof helt nødvendig.

680

Det samme er en akutplan for dyrevelfærden og et midlertidigt stop for nyetableringer og udvidelser af konventionel svineproduktion.

På den anden side.

685

Så har vi selvfølgelig et ansvar for at se det hele i en sammenhæng.

Og jeg vil gerne i dag – her fra Socialdemokratiets årsmøde – række hånden frem til dansk landbrug.

690

Det er jeres fortjeneste, at vi herhjemme producerer vores egne fødevarer.

I er så dygtige til det, at I også eksporterer dem til resten af verden.

Det skylder vi at kvittere for i en debat, der hurtigt bliver uforsonlig.

695

Den socialdemokratiske respekt for jeres historiske betydning. Den går helt tilbage til Stauning og Kanslergadeforliget i 1933.

700

Og jeg forstår godt, at nogle af jer har en oplevelse af. At I gør alt det rigtige. At I kæmper for at få det hele til at hænge sammen. Ofte på trods.

For så at se, at I bliver hængt ud som syndebukke for alt, hvad der er galt.

705

For I ved bedre end nogen andre, at landbruget er noget andet i dag, end det var dengang, hvor I sikrede beskæftigelse til hver femte.

I ved bedre end nogen andre, at landbruget er noget andet i dag, end dengang gården gik i arv til den førstefødte søn.

710

I dag er det mange steder blevet en industri. På godt – og på ondt.

Og det forhold, at jeres betydning for dansk økonomi er mindre nu end tidligere. Gør jo ikke, at vi så skal kaste vrag på den værdi, I stadig skaber for os alle sammen.

715

Jeg er samtidig nødt til at sige. At valgets tale var krystalklart.

Og ens sande venner. Det er ikke dem, der siger det, man gerne vil høre. Det er dem, der siger det, man har brug for at høre.

720

Vi vil have langt bedre dyrevelfærd.

Vi vil have et rent drikkevand.

725

Og som ny regering har vi sat det langsigtede mål.

At vi i Danmark primært skal opdrætte de grise, vi kan anvende i vores egen fødevareforsyning. Eller som kan forædles herhjemme, inden vi eksporterer det til resten af verden.

730

Så færre levende smågrise skal transporteres. Og så vi kan understøtte gode danske arbejdspladser.

735 Men mindst lige så vigtigt er det:

Vi vil gerne have jer med i den udvikling.

740 Det er derfor, vi inviterer jer – og andre – til at tage del i en firepart om fremtidens griseproduktion.

Jeg håber, at I vil tage imod den invitation.

745 Det er derfor, vi holder fast i den grønne trepart.

Jeg håber, at I vil gøre det samme.

Og jeg vil gerne give det tilsagn i dag.

750 At vi så også vil gøre os umage med at skabe de nødvendige rammer for at omstillingen kan finde sted på en måde, der udvikler – og selvfølgelig ikke afvikler – dansk landbrug.

755 Og i øvrigt på en måde, hvor vi understøtter alt det, landdistrikterne også er:

Hvor man nyder godt af naturen. Elsker at færdes i den. Alle jer, der lystfisker. Går på jagt. Ser på fugle eller bare nyder skovens stilhed.

760 Små samfund og stærke fællesskaber, hvor man kommer hinanden ved.

Hvor turisme er med til at skabe lokale arbejdspladser.

Og uanset om man bor på landet.

765 I provinsen.

Eller om man foretrækker det pulserende liv i de store byer.

Så skal det være muligt at bo, arbejde og uddanne sig i alle dele af Danmark.

Her er forskellene stadig for store. Men også det kommer regeringen til at gøre noget ved.

775

* * *

Vi er et lille land. Men måske mere end nogensinde har vi brug for hinanden.

I den tid, vi lever i, er det nemt at dyrke modsætningerne.

780

Det svære er at lade være.

De fleste mennesker er søde, når man møder dem i virkeligheden.

785

Og det umiddelbare indtryk man får fra billeder på sociale medier. Fortæller sjældent hele sandheden.

Tak for ordet!

790

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

795

Tags

Beretningstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-tale-ved-socialdemokratiets-arsmode-2026>

800

805